

ТУРПАНДИН ҚЕЗИП ЧИҚИРИЛҒАН УЙГУР ТИЛИДИКИ

ҚӘДИМКИ ХРИСТИАН ТЕКСТЛӘР

Миладийә 1902-1914-жили Германиәдин чиқкан «Турпан Експедиция»дикى археологлар Турпандики Булайик деген монастыр орнисидин қәдимки йоган бир күтүпханини қезип чиқарған. Күтүпхана бир нәччә тилидики 30000 доклат қисимлири — хәнзу тилидики 6000, тохариян тилидики 4000, санскрит тилидики 8000, шундақла сирияк тили, согди тили вә уйгур тилидики 1000 доклатни өз ичигә алиду. Сирияк, согди вә уйгур тилидики доклатлар сирияк йезикта пүтүлгән, барлық мәэмунлири Мәсиһ йоли тоғрисидур. Бу чоң хәзинә болған материал Берлин шәһиригә елип келингән, бирнәччә орунларда сақлақли.

Уйгур тилидики бир дуа

Сол тәрәптики бу Уйгур тилидики материал (U4910 һөжүити яки TII B28 һөжүкти дейилиду) товәндикى дуани өз ичигә алиду: —

«Бизмиң тәләплиримизгә, Бизниң арзулиримизға қулақ сал. Сән анициларниң анисисән, атициларниң атисисән. Биздәк бичариларниң таянчисисән. Сән барлық үмүдсизләрни үмүдвәр қылғучисән. Сән барлық дәрдмәнләрни, зулумға учриғанларни дәрдтін, зулумдин азат қылғучисән. Сән йәнә ҳәтәрлик кесәлләргө гириптар болғанларниң кесәлләригә, яриғанларниң ярилирига шипалиқ бәргүчи... тевиспән. Сән йәнә барлық гунакарларни гуналиридин азат қылғучи Пәрвәрдигарсән...

Данишмәнләр Мәсиһкә ибадәт қилиду

Он тәрәптики қәдимки Уйғурчә пүтүлгән бу тәрт бәттә (Берлин Музейидики «Турпан топлимиси» (U9175) Мәсиһниң туғулушы вә «шәриқтін кәлгән данишмәнләр»ниң Мәсиһкә ибадәт қилиши тоғрисидики баян хатириләнгән. Инжил, «Матта» 2:1-12 билән селиштурун; бу баянниң көп тәпсилатлири Инжилдикى әслий баян билән оп-охшаш (униндин башқа бәзи «ривайәт»ләрму тәпилиду). Тәржимиси тәвәндә: —

Данишмәнләр: «Биз берип шу улуғ затқа ибадәт құлмақчимиз!» — деди.

Шу чағда Һерод падиша уларға әмир қилип: «Әмди, қәдирлик оғулларым, силәр берип убдан сүрүштүрүп уни төпинлар. Тапқан һаманла қайтап келип мени хәвәрләнди्रүүләр. Мәнму берип унинға ибадәт құлмақчимән» — деди.

Данишмәнләр Ӣерисалимдин чиқиши биләнла һеликү үүлтүз уларға аян болуп, улар билән биллә маңди. Улар Бәйт-ләһәмгә йәткәндә, жүлтүз тохтиди, йәнә маңмиди. Данишмәнләр дәл шу үәрдә Мәсиһ болған Ҳудани тапти; андин титригән һалда Униң алдыға кирди. Жүк-таклирини ечин һәдийәлүүрүни елип сунушти. һәдийәлүүрү үч хил болуп, алтун, мәстикү өө мурмәккидин ибәрәт еди! Улар ибадәт қилип, тәшәккүр ейтап мәдھиәт оқушти. Җүнкү У уларниң падишаси, Мәсиһ болған Ҳудасидур...!

Шу чағда Ҳуданиң бир пәриштиси данишмәнләргө көрүнүп уларни башқа йол билән йетәклиди. Шунин үилән улар Һерод падиша билән қайта көрүшимиidi...

Һерод данишмәнләрниң башқа йол билән қайтқинини көрүп ғәзәплинин...: «Берип, падишалиқмдикү төхү иккү яшқа кирмисән оғул-қызларниң һәммисини өлтүрүвеши!» дәп буйруди...

Лекин Ҳуданиң бир пәриштиси Ӣүсүпниң чүшидә унинға көрүнүп, мундақ буйруди ...».

